

Mandat for Nasjonalt utvalg for mottak og bosetting

Bakgrunn

Arbeidet med mottak og bosetting av flyktninger i kommunene er nedfelt i samarbeidsavtale mellom Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Kommunal- og distriktsdepartementet og KS. Nåværende avtale gjelder ut 2025. Formålet med avtalen er at staten og kommunesektoren i felleskap skal løse de nasjonale oppgavene Norge har med mottak av asylsøkere og overføringsflyktninger, og bosetting av flyktninger. Med flyktninger forstås overføringsflyktninger og personer som er innvilget opphold etter søknad om beskyttelse i Norge.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet har det overordnede ansvaret for å utforme statens integreringspolitikk. Arbeids- og inkluderingsdepartementet koordinerer samarbeidsavtalen og oppnevner *Nasjonalt utvalg for mottak og bosetting av flyktninger* (heretter Nasjonalt utvalg).

Formål

Formålet med utvalget er å legge til rette for en samordnet og helhetlig gjennomføring av samarbeidsavtalen for mottak og bosetting av flyktninger. Nasjonalt utvalg skal bidra til felles situasjons- og problemforståelse hos statlige og kommunale aktører, slik at relevante aktører bidrar til bosetting i samsvar med gjeldende regelverk, nasjonale mål og kriterier. Nasjonalt utvalg skal også bidra til dialog mellom staten og KS for å sikre gode prosesser og involvering av kommuner ved etablering og nedleggelse av asylmottak i tråd med nasjonale behov.

Nasjonalt utvalg har en rådgivende rolle overfor nasjonale og lokale myndigheter om mottak og bosetting av flyktninger. Utvalget skal synliggjøre særskilte utfordringer fra de ulike medlemmene knyttet til etablering og nedleggelse av mottak og omsorgssentre, og formidle disse til Justis- og beredskapsdepartementet og Barne- og familiedepartementet. Nasjonalt utvalg skal gi råd til Arbeids- og inkluderingsdepartementet om utvikling av integreringspolitikken generelt, og for bosetting av flyktninger spesielt.

Oppgaver og ansvar

Nasjonalt utvalg skal:

- Innen rimelig tid fastsette behovet for vedtaks-/bosettingsplasser i kommunene kommende år
- Foreslå anmodningskriterier for fordeling mellom regioner/fylker/kommuner som er i tråd med gjeldende regelverk og nasjonale mål. Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) utarbeider forslag til kriterier og legger dem fram for utvalget
- Anbefale tiltak og vurdere ny fordeling når det estimerte bosettingsbehovet endres med mer eller mindre enn 10 prosent totalt og/eller for enslige mindreårige
- Utarbeide forslag til virkemiddelbruk og tiltak som bidrar til å sikre at bosetting av flyktninger skjer i tråd med gjeldende regelverk, nasjonale mål og kriterier

- Bidra til at kapasiteten i asylmottakene og omsorgssentrene tilpasses det nasjonale behovet
- Bidra til relevant informasjon til kommunene om arbeidet med bosetting og om etablering eller nedlegging av asylmottak/omsorgssentre
- Følge med på utfordringsbildet knyttet til bosetting av overføringsflyktninger og flyktninger fra mottak
- Følge samarbeidet mellom IMDi, UDI, Bufdir, vertskommuner for mottak og bosettingskommuner om kartlegging av flyktninger
- Vie særskilt oppmerksomhet til sårbare grupper i sitt arbeid.

Oppnevning og sammensetning

Utvalgets medlemmer oppnevnes av Arbeids- og inkluderingsdepartementet.

Oppnevningsperioden er fire år. Det er adgang til gjenoppnevning av medlemmer. Direktør for Integrerings- og mangfoldsdirektoratet skal lede Nasjonalt utvalg i saker som gjelder bosetting av flyktninger. Direktør for Utlendingsdirektoratet leder saker som gjelder etablering og nedlegging av mottak, mens direktør i Bufdir leder saker om omsorgssentre.

De respektive virksomhetene møter med sine toppledere og disse møter på vegne av sin organisasjon. KS utpeker medlemmer fra kommunesiden. Følgende virksomheter er representert i Nasjonalt utvalg:

- Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi)
- Utlendingsdirektoratet (UDI)
- Barne-, ungdoms-, og familiedirektoratet (Bufdir)
- Husbanken
- Statsforvalteren (ett medlem)
- KS (to medlemmer)
- Kommuner (to medlemmer)
- Fylkeskommuner (ett medlem)
- Andre statlige etater konsulteres og deltar ved behov

Arbeidsform

Utvalget beslutter selv sin arbeidsform. Utvalget er underlagt forvaltningsloven, offentlighetsloven og arkivloven. Det skal føres referat fra utvalgets møter. I referatet skal det fremkomme hva som ble diskutert og konkludert. Dersom det er uenighet i utvalget skal ulike syn, anbefalinger og vurderinger fremkomme i referatet og formidles til Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Barne- og familiedepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet.

Arbeids- og inkluderingsdepartementet fastsetter på bakgrunn av innspill fra utvalget, regler for annen kommunikasjon mellom utvalget og departementet. Utvalget fastsetter selv regler for kommunikasjon og samarbeid med sekretariatet. Utgifter til deltakelse i utvalget dekkes av virksomhetene.

Sekretariat og møteplan

IMDi er sekretariat for utvalget. Sekretariatsfunksjonen har ansvar for å utvikle et felles årshjul i god tid før inngangen til et nytt år. Sekretariatet skal konsultere partene om forslag til

temaer som bør tas opp i utvalget. UDI skal involveres i planlegging av møter som inkluderer saker som angår asylmottak og Bufdir om saker som angår omsorgssentre.

Evaluering

Mandat og sammensetning av Nasjonalt utvalg skal evalueres etter fire år, og ved eventuelle endringer i styringsmodeller eller organisering av arbeidet med mottak av asylsøkere, overføringsflyktninger og bosetting av flyktninger.

Rapportering

- Sekretariatet/IMDi skal sende møtedokumenter og referat til Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Barne- og familiedepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet til orientering
- Sekretariatet/IMDi skal sende forslag til anmodningskriterier for fordeling mellom regioner/fylker/kommuner til godkjenning i Arbeids- og inkluderingsdepartementet
- I sin årsrapport skal IMDi rapportere om utvalgets arbeid og måloppnåelse i bosettingsåret, og komme med en vurdering og eventuelle forslag til tiltak som kan sikre en bedre måloppnåelse.

Sammensetning og medlemmer

Utvalget har for perioden 2022-2025 følgende sammensetning:

- Libe Rieber-Mohn, direktør i IMDi, leder for utvalget
- Frode Forfang, direktør i UDI, leder utvalget i saker som angår asylmottak
- Mari Trommald, direktør i Bufdir
- Osmund Kaldheim, direktør i Husbanken
- Else-May Norderhus, statsforvalter i Møre og Romsdal
- Helge Eide, områdedirektør i KS
- Nina Gran, fagleder i KS
- Rune Sjurgard, kommunedirektør i Volda kommune
- Bente Thorsen Fagerli, kommunaldirektør i Oslo kommune
- Arve Semb Christophersen, fylkesrådmann i Vestfold og Telemark fylkeskommune

Varamedlemmer:

- Anders Sandvik, assisterende rådmann i Vinje kommune (vara for kommunemedlemmer)
- Dagfinn Cock, direktør i Lørenskog kommune (vara for kommunemedlemmer)
- Linda Iren Karlsen Duffy, avdelingsleder i Viken fylkeskommune (vara for fylkeskommunen i Vestfold og Telemark)
- Åse Laila Snåre, avdelingsdirektør i KS (vara for KS)
- Steinar Eilertsen, regiondirektør i KS Agder (vara for KS)
- Elisabeth Vik Aspaker, statsforvalter i Troms og Finnmark (vara for statsforvalteren i Møre og Romsdal)